وەزارەتی ناوخۆ

ژمارە : ٢١٩٩٩ لە ٢٠١٥/١٠/٢٠

بەپێی ئەو دەسەڵاتەی پێمان دراوە لە مادده (٣) برگە (١) لە یاسای وەزارەتی ناوخۆ ژمارە (٦)ی ساڵی ٢٠٠٩ و لەبەر بەرژەوەندی گشتی و بۆ رێکخستنی کاری کۆمپانیا ئەمنییەکان ، بڕیارماندا بە دەرچوواندنی ئەم رێنماییەی خوارەوە:-

رێنمایی ژمارە (٥)ی ساڵی ٢٠١٥

رێنمایی رێکخستنی کاری کۆمپانیا ئەمنییەکان لە هەرێمی کوردستان

پێناسەکان

ماددەی (١):

١- **وەزیر:** وەزیری ناوخۆی حکومەتی هەرێمی کوردستان

٢- **کۆمپانیا:** کۆمپانیا ئەمنییەکان کە لە سنوری هەرێمی کوردستان کار دەکەن.

٣- **مۆڵەت:** ئەو مۆڵەتەی دەدرێت بە کۆمپانیای تایبەت بە کاری ئەمنی لە هەرێمی کوردستان ، داوای دامەزراندنی پێشکەش کردووە لە بەرێوەبەرایەتی گشتی تومارکردنی کۆمپانیاکان.

٤- **کاری ئەمنی:** پاراستنی سەرو ماڵی کەسانی سروشتی و معنوی بەپێی گرێبەست لە نێوان ئەو کەسانەو کۆمپانیای ئەمنی.

٥- **بەرێوەبەرایەتی:** بەرێوەبەرایەتی کۆمپانیا ئەمنییەکان و مۆڵەت پێدان لە وەزارەتی ناوخۆ.

٦- **پاسەوان:** ئەو کەسەی کە لە کۆمپانیا ئەمنی تومارکراوە وە لە لایەن وەزارەت باجی رێگەپێدانی کاری بۆ کراوە بۆ پاسەوانی کردن لە کەسی سروشتی و معنوی.

ماددەی (٢):

ئامانج لە دەرکردنی ئەم رێنماییانە ئەوەیە :

١- رێکخستنی کاری کۆمپانیا ئەمنییەکان کە خزمەتی پاسەوانی و پاراستنی گیان و ماڵی کەسانی سروشتی و معنوی پێ دەسپێردرێت بەرامبەر برێك پارە لە لایەن سوودمەندەوە دەدرێت.

٢- بە هێزکردنی ئاسایشی ناوخۆیی هەرێمی کوردستان لە رێگای ئەو کارانەی ئەم کۆمپانیا ئەمنییانە پێی هەڵدەسێت و نابنە جێگرەوەی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ و پێشمەرگە و ئاسایش لە هەرێمی کوردستان.

مەرجەکانی مۆڵەت پێدان

ماددەی (٣):

یەك: پێویستە لە سەر هەر کۆمپانیایەك ئەوەی داوای مۆڵەت بکات ئەم مەرجانە جێبەجێ بکات:

١- پێشکەشکردنی داواکاریەك بۆ وەزارەتی ناوخۆ/بەرێوەبەرایەتی گشتی دیوان/ بەرێوەبەرایەتی کۆمپانیا ئەمنییەکان و مۆڵەت پێدان بە مەبەستی رەزامەندی لەسەر مۆڵەت پێدان.

٢- دانانی بڕی (٥٠,٠٠٠$) پەنجا هەزار دۆلاری ئەمریکی لە یەکێك لە بانکەکانی هەرێم بە ناوی وەزارەتی ناوخۆ وەك بارمتە (تأمينات).

٣- پێشکەش کردنی کۆنووسی دامەزراندنی کۆمپانیاکە.

٤- کۆمپانیاکە دەبێت لەسەر ناوی هاونیشتمانییەکی کوردستان تۆمار بکرێت ودەکرێت هاوبەشی بیانی هەبێت

٥- ناوی سەرجەم بەشداربووان لە پشکەکانی کۆمپانیا و (CV) یەکانیان پێشکەش بکات.

٦- دیاری کردنی چەك و ئۆتۆمبێل بە دوو لیستی جیاواز پێشکەش بکرێت کە کۆمپانیا بە نیازە بیکڕێت بۆ ڕاپەراندنی کارەکانی.

٧- پڕکردنەوەی فۆرمێکی تایبەت کە لە لایەن بەڕێوەبەرایەتی کۆمپانیا ئەمنییەکان و مۆڵەت پێدان پێیان دەدرێت بۆ سەرجەم فەرمانبەر و پاسەوانانی کۆمپانیاکە.

٨- دەبێت کۆمپانیا بەڕێوەبەرایەتی تۆمارکردنی کۆمپانیاکان تۆمارکرا بێت بە پێی یاسای کۆمپانیاکانی عێراقی ژمارە (٢١) ساڵی ١٩٩٧ هەموارکراو.

٩- پڕکردنەوەی بەڵێننامەی تایبەت بە پابەندبوون بە هەموو مەرج وداواکارییەکانی تایبەت بەدامەزراندنی کۆمپانیای ئەمنی کە بە پێی کلێشەیەکی تایبەت لە لایەن وەزارەت ڕێك دەخرێت.

دوو: مۆڵەت پێدان بۆ ماوەی یەك ساڵە و دەکرێت نوێ بکرێتەوە.

ماددەی (٤):

١- هیچ کۆمپانیایەکی ئەمنی بیانی بۆی نییە لق لە هەرێمی کوردستان بکاتەوە.

٢- هیچ کۆمپانیایەکی ئەمنی مۆڵەت پێدراو بە پێی ئەم ڕێنماییانە بۆی نییە یاداشتی لێك تێگەیشتن واژو بکات لەگەڵ کۆمپانیایەك کە مۆڵەت پێدراو نەبێت لە لایەن وەزارەت.

٣- نابێت کۆمپانیای ئەمنی هیچ چالاکییەکی تر ئەنجام بدات جگە لە کاری ئەمنی واتە نابێت زیادکردنی چالاکی بۆ بکرێت.

نوێ کردنەوەی مۆڵەت

ماددەی (٥):

مۆڵەتی کۆمپانیا نوێ دەکرێتەوە بەم مەرجانەی خوارەوە:

١- پێشکەشکردنی داواکارییەکی نووسراو بۆ وەزارەتی ناوخۆ / بەڕێوبەرایەتی کۆمپانیا ئەمنییەکان ومۆڵەت پێدان .

٢- پێشکەش کردنی وێنەك لە گرێبەستەکانی ساڵی رابردوو بەزمانی کوردی وپەسەندکرا بیت لەلایەن دادنووس

٣- پشتگیری ئەستۆپاکی لە لایەن بەڕێوەبەرایەتی باجی کۆمپانیاکان.

٤- پشتگیری بەڕێوەبەرایەتی کۆمپانیا ئەمنییەکان و مۆڵەت پێدان / هۆبەی بەدواداچوون کە لە ڕێگەی ڕاپۆرتی سەردانی لیژنەکانی پشکنین لە ڕێك و پێکی کاری کۆمپانیا.

٥- ڕەزامەندی وەزارەت لەسەر نوێ کردنەوە بەپێی پێویست .

ئەرکەکانی کۆمپانیا ئەمنییەکان

ماددەی (٦):

پێویستە لەسەر کۆمپانیا ئەم ئەرکانە جێبەجێ بکات:

١- خراپ بەکار نەهێنانی ئەو دەسەڵاتەی پێی دراوە و بەکارهێنانی تەنیا بۆ ئەو مەبەستە بێت کە لە گرێبەستی کارکردنیان دیاری کراوە.

٢- هەماهەنگی لەگەڵ لایەنە ئەمنییەکان وەك پۆلیس و ئاسایش.

٣- هەڵنەگرتنی چەك لە دەرەوەی ئەرکەکانیان.

٤- بەکار نەهێنانی چەك تەنیا لە حالەتی بەرگری لەخۆکردن نەبێت.

٥- پێشکەش کردنی راپۆرتی مانگانە لەسەر کار و چالاکییەکانیان بۆ بەڕێوەبەرایەتی.

٦- مەشق پێ کردنی پاسەوان بۆ ماوەی (٣٠) رۆژ کەمتر نەبێت و فێرکردنی چۆنیەتی بەکارهێنانی چەك و پاراستنی کەسانی سروشتی و معنوی و لە ژێر سەرپەرشتی وەزارەت.

٧- هیچ پاسەوانێك نابێت بخرێتە ناو ئەرکەوە پێش کۆتایی مەشق و دەبێت بە پشتگیری بەڕێوەبەرایەتی بێت.

٨- هەر کۆمپانیایەك دەبێت جل و بەرگی تایبەت بە خۆی دروست بکات کە لە لایەن وەزارەت رەنگی بۆ دەستنیشان دەکرێت و ئارمی کۆمپانیا لەسەر درابێت هەروەها ناوی پاسەوان یان ژمارەیەك کە ئاماژەی پێ بکات لەسەر لای راستی سنگی و لۆگوی کۆمپانیا لەسەر لای چەپی بچەسپێنێت .

مافەکانی کۆمپانیا ئەمنییەکان

ماددەی (٧):

١- کۆمپانیا بۆی هەیە بەپێی پێویست پاسەوان و فەرمانبەر دابمەزرێنیت دوای وەرگرتنی رەزامەندی وەزارەتی ناوخۆ و جێبەجێ کردنی مەرجەکانی تایبەت بەدامەزراندن .

٢- کۆمپانیای ئە منی بۆی هەیە ببیتە خاوەن چەك و تە قەمەنی وئوتومبێلی ئاسایی و گولە نەبڕ (درع) پاش پێشکەش کردنی گرێبەستی تایبەت بەو کارەی کە ئەنجامی دەدات.

٣- خاوەندارێتی ئوتومبێلی گولە نەبڕ (درع) ناگوازرێتەوە تا ماوەی پێنج ساڵ لە یەکەم تۆمار کردن.

٤- لەکاتی هەڵوەشانەوەی کۆمپانیای ئەمنی هەموو چەك و تەقەمەنی کۆمپانیا دەبێتە مولکی وەزارەتی ناوخۆ ئەگەر نەیتوانی بیفرۆشێتەوە بە کۆمپانیایەکی ئەمنی تر کە مۆڵەتی لە وەزارەت هەبێت.

چاودێریکردنی کۆمپانیاکان

ماددەی (٨):

١- لە هەر پارێزگایەك لیژنەیەکی پشکنین پێك دێت بە سەرۆکایەتی ئەفسەرێك لە بەڕێوەبەرایەتی کاروباری ناوخۆ و ئەفسەرێك لە بەرێوبەرایەتی پۆلیس وئەفسەرێك لە بەرێوبەرایەتی ئاسایشی پارێزگا بۆ پشکنین و بەدواداچوونی کاری کۆمپانیا ئەمنیەکان.

٢- پێویستە لە سەر ئەم لیژنەیە بە بەردەوامی سەردانی کۆمپانیا ئەمنییەکان بکات و ئەو شوێنانەی کە گرێبەستەکەی لێ جێبەجێ دەکات .

٣- لە کاتی بینینی هەر پێشێلکاریەك لە لایەن کۆمپانیایەکی ئەمنی لیژنەی پشکنین بۆی هەیە بە شێوەیەکی کاتی کۆمپانیای ئەمنی داڃات بۆ ماوەی (١٥) ڕۆژ و دەکرێت یەك جار نوێ بکرێتەوە بە بڕیاری پارێزگار و ڕاپورتی تایبەت بەو پێشێلکارییە بنێرێت بۆ وەزارەت ، پێویستە لەسەر بەرێوبەرایەتی بە زووترین کات ئەم ڕاپۆرتە ڃاتە بەردەستی وەزیر بۆ بڕیاری کۆتایی.

٤- پێویستە لەسەر ئەم لیژنەیە مانگانە ڕاپۆرتی تایبەت بە بەدواداچوون بۆ کاری کۆمپانیا ئەمنییەکان لە سنوری پارێزگاکەی ئامادە بکات و ڕەوانەی بەڕێوەبەرایەتی کۆمپانیا ئەمنییەکان لە وەزارەت بکات.

مەرجەکانی دامەزراندنی کارمەندانی کۆمپانیای ئەمنی

ماددەی (٩):

١- تەمەنی لە (٢٠) ساڵ کەمتر نەبێت وە لە (٥٠) ساڵ زیاتر نەبێت .

٢- دەرچووی سەرەتایی کەمتر نەبێت .

٣- خاوەن ڕەوشتێکی باش بێت و ڕابردووی پاك بێت بە پشتگیری بنکەی پۆلیسی شوێنی نیشتەجێبوونی کارمەند و بەڕێوەبەرایەتی نەهێشتنی تاوان و بەڕێوەبەرایەتی ئاسایش.

٤- هیچ تاوانێك و کەتنێکی ئابڕو بر (مخلە بالشرف) ئەنجام نەدابێت بە پشتگیری بەرێوبەرایەتی بەڵگەی تاوان

٥- باری تەندروستی و دەروونی باش بێت و هیچ نەخۆشییەکی جەستەیی ودەروونی نەبێت بە پشتگیری لیژنەی پزیشکی تایبەتمەند.

ماددەی (١٠):

١- بڕەپارەی سێ ملیون دینار بۆ پێدانی مۆڵەتی دامەزراندنی کۆمپانیای ئەمنی وەردەگیرێت.

٢- بڕەپارەی یەك ملیون دینار بۆ نوێ کردنەوەی مۆڵەت وەردەگیرێت.

٣- بڕەپارەی چل هەزار دینار بۆ دروست کردنی باجی هەرکارمەندێك وەردەگیرێت.

٤- بڕەپارەی پەنجا هەزار دینار بۆ دروست کردنی مۆڵەتی هەڵگرتنی چەك وەردەگیرێت بەپێی ڕێنمایی پێدانی مۆڵەتی چەك ژمارە (٣) ساڵی ٢٠١٥ .

٥- بڕەپارەی سە د هەزار دینار بەرامبەر بە دروست کردنی هەر باجێك بۆ ئۆتۆمبێلەکانی کۆمپانیا.

٦- ئەو بڕەپارانەی لە بڕگەکانی (١ و ٢ و ٣) سەرەوە هاتووە لە حسابێکی تایبەت دادەنرێت و بەکاردێت بۆ پەرەپێدانی کاری بەرێوبەرایەتی کۆمپانیا ئەمنییەکان ولەلایەن وەزیرەوە خەرج دەکرێت.

سـزاکان

ماددەی (١١):یەکەم:-

١- وەزیر بۆی هەیە بڕیاری ڕاگرتنی چالاکی کۆمپانیای ئەمنی دەربکات بۆ ماوەیەکی کاتی کە لە یەك مانگ تێپەر نەبێت ئەگەر ئەم ڕێنماییانە پێشێل بکات بە پێی راپۆرتی لیژنەی بەدواداچوون.

٢- وەزیر بۆی هەیە کۆمپانیای ئەمنی بە یەکجاری دابخات گەر پێشێلکارییەکانی دووبارە کردەوە بە پێی ڕاپۆرتی لیژنەی بەدواداچوون.

٣- وەزیر بۆی هەیە کۆمپانیا دابخات ئەگەر مەترسی دروست بکات لە سەر ئاسایشی هەرێمی کوردستان.

٤- دەرچوونی بریارێکی کوتایی لە دادگا بەداخستنی.

دووەم: کۆمپانیای ئەمنی بۆی هەیە تانە لە بڕیارەکانی بڕگە (١ ،٢ ،٣) لە بەردەم دادگای کارگێری لە ماوەی (٣٠) ڕۆژ لە دەرچوونی ئەم بڕیارە .

ماددەی (١٢):

١- هیچ شوێن و کۆمپانیا و لایەنێك بۆی نییە بەبێ ڕەزامەندی وەزارەت کۆمپانیای ئەمنی دابمەزرێنیت.

٢- هیچ شوێن و کۆمپانیا و لایەن و کەس بۆی نییە پاسەوانی تایبەت هەبێت یان کاری تایبەت بە کۆمپانیای ئەمنی بکات لە دەرەوەی یاسا و ڕێنماییەکانی وەزارەتی ناوخۆ.

٣- هەر شوێنێك و لایەنێك و کەسێك، (کارمەندی ئەمنی) دابنێت و کاری ئەمنی ئەنجام بدات ئەم ڕێککارانە بەرامبەریان دەکرێت:

أ- ئاگادار کردنەوەی کە لە ماوەی (١٥) رۆژ ئەو پێشیلکارییە نەهێلێت و بە شێوەیەکی یاسایی و بەپێی ئەم ڕێنماییانە و لە ڕێگای کۆمپانیا ڕێگە پێدراوەوە ئەم کارە ئەنجام بدات.

ب- دوای تێپەربوونی ئەو ماوەیە کە لە برگە (أ) دیاری کراوە ئەگەر ئەم پێشیلکارییانە بەردەوام بیت وەزیر بۆی هەیە ئەو شوێنە دابخات بۆ ماوەی یەك مانگ زیاتر نەبێت.

ج- ئەو پێشیلکارییە لە ڕێگای پۆلیس لادەبرێت .

د- گەر پێشیلکارییە بەردەوام بوو ئەو شوێنە دادەخرێت تا ئەو پێشیلکارییە لادەبات.

هـ- وەزیر بۆی هەیە ئەو شوێن و لایەن و کەسانەی لە برگەکانی سەرەوە ئاماژەی پێ دراوە بداتەوە دادگای تایبەتمەند.

ماددەی (١٣):

١- ئەم ڕێنماییانە لەسەر ئەو کۆمپانیانەش جێبەجێ دەکرێت کە پێش دەرچوونی ئەم ڕێنماییانە دامەزراون.

٢- پێویستە لەسەر ئەو کۆمپانیا ئەمنیانەی پێش دەرچوونی ئەم ڕێنمایە دامەزراون بارودوخی خۆیان ڕێك بخەن بە پێی ئەم ڕێنمایانە لەماوەی ٦٠ ڕۆژدا.

ماددەی (١٤):

کار بە هیچ ڕێنمایی و نوسراوێك ناکرێت پاش دەرچوونی ئەم ڕێنماییە.

ماددەی (١٥):

ئەم ڕێنماییانە کاری پێ دەکرێت دوای بلاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی (وەقایعی کوردستان).

کریم سنجاری

وەزیری ناوخۆ